

Авторський колектив: О.А. Мартиненко, *д-р. юридичних наук*, Д.О. Кобзін, *кандидат соціологічних наук*, Ю.Л. Белоусов, *кандидат соціологічних наук*, А.М. Черноусов, *кандидат соціологічних наук*

Права утриманих в ізоляторах тимчасового тримання

Зміст

- 3** Передмова
- 4** Пам'ятка
- 10** Окремі витяги із Загальних доповідей Комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському, або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню
- 17** Правила внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання органів внутрішніх справ України
- 38** Про затвердження норм забезпечення господарським інвентарем кімнат для затриманих чергових частин, ізоляторів тимчасового тримання, спеціальних приймальників для осіб, підданих адміністративному арешту, пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні

Передмова

Розвиток інститутів демократичного суспільства в Україні та демократизаційні процеси поступово вносять суттєві зміни у повсякденне життя пересічних громадян. Ця Пам'ятка є одним з гарних прикладів матеріалізації намагань агентів громадянського суспільства суттєво гуманізувати стандарти роботи правоохоронних органів, а саме роботи міліції під час забезпечення охорони осіб, які знаходяться у ізоляторах тимчасового тримання. Історія цього питання є досить дивною. Протягом багатьох років правила поведінки осіб у ізоляторах тимчасового тримання регламентувалися наказом із грифом «Для службового користування», що у супереч здоровому глузду, робило неможливим ознайомлення із ними осіб, які утримувалися у таких установах.

Лише неспинна та кропітка робота активістів громадських організацій дозволили привести до стандартів дотримання прав людини нормативний документ, який регламентує правила поведінки осіб, які перебувають у ізоляторах тимчасового тримання. Слід також зауважити завжди високу фахову та слушну позицію Департаменту громадської безпеки МВС України щодо роботи спеціальних установ міліції, а також усілякі намагання створити мінімально достойні умови утримання у ізоляторах тимчасового тримання по всій території України. Слід також зауважити завжди високу фахову та слушну позицію Департаменту громадської безпеки МВС України щодо роботи спеціальних установ міліції, а також усілякі намагання створити мінімально достойні умови утримання у ізоляторах тимчасового тримання по всій території України.

Укладачі цієї Пам'ятки сподіваються, що вона стане у нагоді кожній особі, яка тимчасово перебуває у ізоляторі тимчасового тримання у сенсі підвищення обізнаності щодо власних прав та обов'язків, а також значно полегшить роботу працівникам системи спеціальних установ міліції, які щоденно забезпечують охорону тисячам утриманих осіб, в тому числі під час роз'яснення правил поведінки особам, які утримуються у ізоляторах тимчасового тримання.

До ізолятора тимчасового тримання Вас можуть помістити лише у разі, якщо Ви:

1. Затримані за підозрою в скоєнні злочину.
2. Узяті під варту — на термін до 3 діб (якщо доставляння до слідчого ізолятора (далі — СІЗО) у цей строк неможливе через віддаленість або відсутність належних шляхів сполучення, Вас можуть тримати в ІТТ не більше 10 діб).
3. Є підсудним (засудженим) і прибули із СІЗО чи установи виконання покарань у зв'язку з розглядом справи в суді або проведенням з Вами слідчих дій.
4. Вас піддано адміністративному арешту — за відсутності спеціального приймальника для таких осіб.

Вас не мають права піддавати тортурам або іншим жорстоким діям, що принижують гідність людини.

Вас не мають права утримувати у нелюдських умовах.

Держава зобов'язана забезпечити Вас на період утримання у ІТТ:

1. Камерою з повним інженерним обладнанням, природним та штучним освітленням згідно із санітарними нормами з розрахунку не менше 4 кв. м корисної площі на особу. Вагітні жінки та жінки, які мають при собі дітей, розміщуються в найбільш освітлених камерах з розрахунку 7 кв. м. корисної площі на особу. Камеру повинно бути обладнано одноярусними або двоярусними ліжками. У камері мають бути столи для приймання їжі, лави (стільці), ніші або настінні шафи для зберігання продуктів харчування й особистих речей.
2. Постільними речами та столовими наборами за нормами відповідно до законодавства України. В опалювальний період у камерах та приміщенні ІТТ повинна підтримуватися температура не нижче +18°C.
3. Триразовим гарячим харчуванням відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 року N 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Міністерства внутрішніх справ». На сніданок та вечерю повинно бути дано одну страву, на обід — дві.

4. Можливістю здійснювати щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин.
5. Можливістю носити власний одяг (верхній одяг, костюм, сорочка, сукня, натільна білизна, шкарпетки, панчохи, шапка чи кашкет) і взуття. За відсутності у Вас необхідного одягу і неможливості своєчасно отримати його від родичів чи інших осіб Вам безкоштовно має бути видано одяг і взуття.
6. Санітарною обробкою один раз на сім днів зі зміною натільної та постільної білизни. Особи, що перебувають в одній камері, проходять санітарне оброблення одночасно. У разі виявлення педикульозу повинно бути проведено спеціальну санітарну обробку з обов'язковим дезкамерним обробленням одягу, особистих та постільних речей.
7. Можливістю восьмигодинного безперервного сну у нічний час (з 22.00 до 06.00), у період якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків (у разі ускладнення обстановки (пожежа або повінь) і в особливих умовах (у разі землетрусу, виявлення вибухових, радіоактивних чи інших речовин, небезпечних для життя і здоров'я); якщо життю та здоров'ю осіб, що тримаються в ІТТ, загрожує небезпека; для звільнення з-під варти; для конвоювання на обмінний пункт; для припинення протиправних дій серед осіб, які тримаються, або підготовки до втечі; для надання невідкладної медичної допомоги).
8. Правом здійснювати віросповідання будь-якої релігії або висловлювати переконання, пов'язані зі ставленням до релігії, з обмеженнями, які необхідні для забезпечення ізоляції, передбаченої чинним законодавством

У разі скарг на поганий стан здоров'я або виявлення у Вас захворювання, для надання медичної допомоги працівник ІТТ повинен викликати працівників територіальних лікувальних закладів органів охорони здоров'я, у разі необхідності вжити заходів щодо конвоювання Вас до медичних закладів. Екстрена медична допомога утримуваним особам надається бригадами швидкої допомоги лікувально-профілактичних закладів місцевих органів охорони здоров'я за викликом чергового по ІТТ чи ОВС.

Усі утримувані в ізоляторі тимчасового тримання перебувають у РІВНИХ УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ, НАЦІОНАЛЬНОСТІ, РАСИ, соціального стану, політичних чи релігійних поглядів, ЗАСЛУГ ПЕРЕД ДЕРЖАВОЮ ТОЩО.

ВАС МОЖУТЬ ПІДДАТИ ОБШУКУ, А ВАШІ РЕЧІ — ОГЛЯДУ.

Така процедура має здійснюватися особою та у присутності понять однієї з Вами статі з обов'язковим складанням протоколу .

У ВАС мають право ВИЛУЧИТИ:

- 1) вогнепальну та холодну зброю, колючо-різучі предмети, персні, годинники, ордени, медалі та інші металеві предмети й цінності; скляний посуд, спиртні напої, гральні карти, поясні ремені, підтяжки, краватки, шнурки, шарфи;
- 2) наркотичні, лікарські засоби та предмети медичного призначення, не дозволені медичним працівником для вживання й зберігання в камерах;
- 3) перець, сіль і продукти харчування **понад установлених норм**;
- 4) гроші, облігації, ощадні книжки, акредитиви та інші цінні папери;
- 5) ключі від замків.

ВАМ НЕОБХІДНО ЗНАТИ:

Вилучені гроші та цінні речі здаються на зберігання до фінансової частини органу внутрішніх справ, а особисті речі — до камери схову ІТТ, про що складається протокол. Особисті документи, а також цінні папери, листи, записні книжки, фотокартки, вилучені з обігу предмети та документи, належність яких не встановлена, передаються особі, яка провадить дізнання, слідчому або суду.

В ізоляторі тимчасового тримання ВИ МАЄТЕ ПРАВО ЗБЕРІГАТИ:

1. Одяг, головний убір за сезоном — в одному комплекті.
2. Натільну білизну, шкарпетки, носові хусточки.
3. Взуття кімнатне або спортивне — одну пару.
4. Туалетні речі (туалетне, господарське мило, зубну щітку, зубний порошок або пасту, пластмасову мильницю, гребінець, креми для гоління, серветки, туалетний папір, пральний порошок), бритву механічну чи електричну.

5. Окуляри, з дозволу лікаря милиці (протези), а також інше життєзабезпечувальне медичне обладнання (слуховий апарат, катетер тощо).
6. Документи та записи, що стосуються кримінальної справи.
7. Папір, поштові конверти, марки та прості олівці, підручники й учнівське приладдя (для учнів).
8. Тютюнові вироби — не більше 30 пачок цигарок або махорки та сірники — не більше 10 коробок, а також продукти харчування з передач (посилок) або куплені в торговельній мережі, ліки (з дозволу медичного працівника).
9. Жінки можуть мати при собі також косинки, бюстгалтери, рейтузи, пояси, марлю, вату, вазелін, крем, пудру, губну помаду, засоби індивідуальної гігієни.
10. Будь-які продукти харчування (за винятком продуктів з простроченим терміном реалізації, консервованих продуктів із м'яса, риби, овочів, фруктів, виготовлених у домашніх умовах, продуктів, що потребують додаткового приготування шляхом термічної обробки, та тих, що швидко псуються, а також будь-яких алкогольних напоїв та інших виробів на спиртовій основі).
11. Предмети для відправлення релігійних обрядів, які не заборонено до зберігання.

ОДНАК: загальна вага предметів і речей, які належать затриманій, взятій під варту або підданій адміністративному арешту особі, не повинна перевищувати 50 кг (з урахуванням тих, що містяться у кімнаті зберігання особистих речей осіб, що тримаються). Речі понад встановлену вагу не приймаються та повертаються родичам або знайомим утримуваних осіб.

ВИ МАЄТЕ ПРАВО ЗАХИЩИТИСЯ всіма не забороненими чинним законодавством способами.

ВИ МАЄТЕ ПРАВО ЗНАЙОМИТИСЯ з власними правами й обов'язками, які оголошуються адміністрацією ІТТ під час поміщення до спеціальної установи.

У ВАС Є ПРАВО одержувати передачі або посилки та грошові перекази на особовий рахунок у порядку, визначеному Законом України «Про попереднє ув'язнення», купувати за безготівковим розрахунком продукти харчування та предмети першої необхідності, письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу, на замовлення відповідно до чинного законодавства.

В ІЗОЛЯТОРІ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ ВИ ЗОБОВ'ЯЗАНІ

1. Дотримуватися встановлених правил внутрішнього розпорядку й санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері.
2. Дбайливо ставитися до інвентарю, обладнання й іншого майна ІТТ.
3. Виконувати законні вимоги керівництва ізолятора, бути ввічливими один з одним, а також з працівниками ІТТ, не вступати з ними в суперечки, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх службових обов'язків.
4. Виконувати обов'язки чергового по камері за призначенням керівництва ІТТ.

У ІЗОЛЯТОРІ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ ВАМ ЗАБОРОНЕНО:

1. Порушувати тишу, перемовлятися, перестукуватися й листуватися з особами, які тримаються в інших камерах або поза межами ІТТ, підбирати й перекидати за межі прогулянкового дворика будь-які предмети, виявлені на його території.
2. Скоювати протиправні дії щодо осіб, які тримаються в ІТТ.
3. Підходити впритул до «вічка» дверей камери та затуляти його, здійснювати інші дії, що ускладнюють нагляд за поведінкою осіб, які перебувають у камері.
4. Псувати обладнання ІТТ, робити будь-які написи на стінах і речах, що видаються для користування, а також наклеювати на стіни та інвентар фотокартки, малюнки, вирізки з газет і журналів.
5. Виготовляти заборонені для використання в камерах вироби, зберігати при собі гроші та інші цінності. Грати в карти та інші азартні ігри.
6. Продавати, дарувати, обмінювати або вилучати іншим способом на користь інших осіб предмети та речі, що є в особистому користуванні, змінювати без дозволу керівництва ІТТ індивідуальне спальне місце.
7. Порушувати встановлений порядок листування, написання або надсилання скарг і заяв.

З ІЗОЛЯТОРА ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ ВАС зобов'язані ЗВІЛЬНИТИ у разі:

1. Скасування запобіжного заходу.
2. Зміни запобіжного заходу.
3. Закінчення передбаченого Кримінальним процесуальним кодексом України строку тримання під вартою як запобіжного заходу, якщо цей строк не продовжено в установленому законодавством України порядку.

СЛІД ЗНАТИ, ЩО:

- ♦ Особа, затримана за підозрою у вчиненні злочину, може триматися в ІТТ за рішенням суду до десяти діб зазначеного в протоколі затримання.
- ♦ Якщо до ІТТ надійшла належним чином оформлена постанова слідчого, прокурора, судді чи суду, у провадженні яких перебуває кримінальне провадження, про скасування тимчасового запобіжного заходу, начальник ІТТ, а в разі його відсутності — черговий по ІТТ зобов'язаний негайно звільнити цю особу.
- ♦ У разі закінчення строку тримання під вартою як запобіжного заходу, якщо цей строк не продовжений у встановленому законодавством України порядку, обвинуваченого, щодо якого постанова судді про продовження строку тримання під вартою на день закінчення строку тримання під вартою, передбаченого статтею 197 Кримінального процесуального кодексу України, не надійшла, начальник ІТТ зобов'язаний негайно звільнити з-під варти. При цьому він надсилає повідомлення особі чи органу, у провадженні яких перебуває справа, та відповідному прокуророві, який здійснює нагляд за розслідуванням.
- ♦ Звільнення осіб з-під варти в разі скасування або заміни запобіжного заходу проводиться відповідно до статті 202 Кримінального процесуального кодексу України.
- ♦ Постанова, вирок або ухвала про звільнення особи, узятої під варту, підлягає виконанню негайно після їх надходження до ІТТ.
- ♦ Звільненим з ІТТ особам на їх прохання може бути видана довідка про час тримання в ІТТ. Речі, цінності, документи, а також гроші, що їм належать і зберігаються на особистих рахунках або в чергового, повертаються під розписку.
- ♦ Затримана або взята під варту особа, яка захворіла на час звільнення з ІТТ, передається родичам або направляється до лікувального закладу органів охорони здоров'я.
- ♦ Особи, піддані адміністративному арешту звільняються з ІТТ у разі закінчення терміну тримання, встановлення особи або направлення до лікувального закладу. Після звільнення у разі потреби видається довідка про час перебування в установі. Речі, цінності, документи, а також гроші, що належать зазначеним особам і зберігаються на особистих рахунках або в чергового, повертаються під розписку.

Окремі витяги із Загальних доповідей Комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському, або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню

Комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському, або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі — Комітет), був створений у 1987 році відповідно до однойменної Конвенції Ради Європи (далі — Конвенція). Згідно зі ст. 1 Конвенції,

«Цим створюється Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню... Комітет, шляхом здійснення інспекцій, перевіряє поводження з позбавленими волі особами з метою посилення, у разі необхідності, захисту таких осіб від катувань чи нелюдського або такого, що принижує їхню гідність, поводження чи покарання.»

Діяльність Комітету розглядається як невід’ємний складник системи захисту прав людини під егідою Ради Європи і як попереджувальний механізм несудового характеру, який функціонує паралельно із Європейським Судом з прав людини — судовим органом, який реагує на факти порушень прав людини.

Комітет виконує свої переважно превентивні за характером функції шляхом здійснення двох видів інспекцій — періодичних і позачергових. Періодичні інспекції організовуються до всіх держав, які підписали Конвенцію, на регулярній основі. Позачергові інспекції організуються до зазначених держав тоді, коли Комітет вважає це необхідним за обставин, що склалися «у конкретному випадку».

При проведенні інспекції Комітет має широкі повноваження, викладені в Конвенції: доступ на територію відповідної держави і право подорожувати нею без будь-яких обмежень; необмежений доступ у будь-яке місце, де утримуються позбавлені волі особи, включаючи право необмеженого пересування в таких місцях; доступ до повної інформації про місця утримання позбавлених волі, а також до іншої інформації в розпорядженні держави, якщо така інформація необхідна Комітету для виконання його завдань.

Комітет також уповноважений бесідувати віч-на-віч з особами, яких позбавлено волі, та вільно спілкуватись з усіма, хто, на його думку, може надати необхідну йому інформацію.

Комітет може інспектувати будь-яке місце, «в якому утримуються особи, позбавлені волі органом державної влади». Відтак, повноваження Комітету поширюються не тільки на тюрми і поліцейські дільниці, але також, зокрема, на психіатричні заклади, гауптвахти при військових частинах, центри розміщення шукачів притулку та інших категорій іноземних громадян, і на місця, де можуть перебувати неповнолітні, позбавлені волі в судовому або адміністративному порядку.

Взаємини між Комітетом і Державами — учасницями Конвенції спираються на два основні принципи — співпраці та конфіденційності. У цьому зв'язку слід наголосити, що роль Комітету полягає не в тому, щоби осуджувати держави, а щоби, натомість, допомогти їм у запобіганні жорстокого поводження із позбавленими волі особами.

Після кожної інспекції Комітет складає доповідь, котра містить зібрану ним інформацію і включає, якщо це необхідно, рекомендації та інші поради, на основі яких розвивається діалог із відповідною країною. У принципі, кожна доповідь Комітету по конкретній інспекції є конфіденційною, хоча майже всі Держави вирішили відмовитись від цього правила і оприлюднити доповіді Комітету.

36. Комітет приділяє особливу увагу трьом правам тих осіб, яких затримала поліція: праву особи повідомити про факт свого затримання третю сторону за власним вибором (члена родини, друга, консульство), праву доступу до адвоката і праву вимагати медичного обстеження лікарем за власним вибором (додатково до медичного обстеження, яке здійснюється лікарем, що його запросили поліцейські органи)¹. Комітет вважає, що ці права є трьома основними гарантіями проти жорстокого поводження із затриманими особами, і вони мають застосуватися від самого початку затримання, незалежно від того, як таке затримання визначається у відповідній правовій системі (затримання, арешт і т. п.).

¹ Це право було сформульоване в такому вигляді: право на доступ до лікаря, включаючи й право бути оглянутим — якщо таке бажання висловить затримана особа — лікарем, якого обирає сама затримана особа (на додаток до будь-якого медичного огляду, який здійснювався лікарем, що його запросили поліцейські службовці).

37. Особи, яких затримала поліція, повинні бути негайно поінформовані про свої права, зокрема, про ті, що викладені в пункті 36. Крім того, будь-яка надана державним органам можливість відстрочки здійснення одного з наведених вище прав має бути чітко визначена, а її застосування жорстко обмежене в часі. Що стосується більш конкретно права доступу до адвоката і вимоги медичного обстеження не тим лікарем, якого запросили поліцейські органи, то при системах, де, у виняткових випадках, адвокати та лікарі можуть обиратися з попередньо визначених переліків, складених за згодою з відповідною професійною організацією, будь-яка відстрочка у здійсненні цих прав має бути скасована.

38. Доступ до адвоката для осіб, яких тримають під вартою в поліції, передбачає право зв'язатися з адвокатом та право на візит адвоката (в обох випадках обов'язковою умовою є гарантія конфіденційності переговорів). Так само важливим є право особи на присутність адвоката під час допиту.

Стосовно медичного обстеження осіб, яких тримають під вартою в поліції, то ці обстеження повинні проводитись у такий спосіб, щоб поліцейські службовці не могли чути, а по можливості й спостерігати за таким обстеженням. Після цього результати кожного обстеження, а також відповідні заяви затриманої особи і висновки лікаря офіційно протоколюються лікарем і надаються затриманій особі та її адвокату.

40. Комітет вважає, що основні гарантії, які надаються затриманим поліцією особам, будуть значно підсилені (і це може значно полегшити роботу поліцейських службовців), якщо буде вестись єдине і повне досьє щодо кожної затриманої особи, де б фіксувалися всі аспекти, пов'язані із затриманням особи, та мають бути відображені усі заходи, яких було вжито по відношенню до затриманої особи (час, коли особу було позбавлено волі та мотив(и) цього заходу; час, коли особу було поінформовано про її права; фіксація ушкоджень, проявів душевних захворювань і т. ін.; час, коли було сповіщено близьких/консула чи адвоката, а також час, коли вони відвідали затриману особу; час, коли було запропоновано їжу; час, коли проводився допит; час, коли особу було переведено до іншого закладу або звільнено і т. ін.). Слід вимагати, щоб підпис заінтересованої особи був під різними пунктами (наприклад, тими, де йдеться про речі, які можуть бути в розпорядженні особи, або про факт повідомлення про якусь із прав та про застосування або відмову

у застосуванні якогось із прав), і, якщо це необхідно, було надане пояснення відсутності такого підпису. Окрім цього, адвокат затриманої особи повинен мати доступ до досьє тримання під вартою.

41. Існування незалежного механізму розгляду скарг щодо поводження під час тримання під вартою в поліції є ще однією важливою гарантією дотримання прав.

42. Тримання під вартою в поліції, в основному, триває відносно недовго. З огляду на це не слід сподіватись, що в установах поліції будуть такі ж добрі матеріальні умови тримання, як і в тих місцях, де позбавлені волі особи перебувають тривалий період часу. Однак певні елементарні вимоги щодо матеріального забезпечення мають бути дотримані.

Всі поліцейські камери повинні мати належний розмір — з огляду на кількість осіб, які можуть там знаходитись — а також відповідне освітлення (достатнє для читання у час, що не відводиться для сну) і вентиляцію. Бажано, щоб камери мали натуральне освітлення. Окрім цього, камери мають бути обладнані засобами для відпочинку (наприклад, закріпленим стільцем або закріпленою лавкою); особи, які повинні провести ніч в місці тримання, мають бути забезпечені чистими матрацом та ковдрами.

Особам, яких тримають під вартою в поліції, слід дозволяти справляти природні потреби в час, коли вони того забажають, в чистих і пристойних умовах; їм також слід надавати відповідну можливість для умивання. Ці особи повинні бути забезпечені харчуванням у відведений для цього час, включаючи, як мінімум, один раз на день повноцінне харчування (щось більш суттєве, ніж бутерброд)².

43. Питання про те, яким має бути належний розмір поліцейської камери (або будь-яке інше приміщення для затриманого/ув'язненого) є досить складним. При оцінці до уваги слід брати численні фактори. Однак, делегації Комітету вважають за необхідне встановити основні критерії при вирішенні цього питання. Наступний критерій (що розглядається скоріше як бажаний рівень, аніж як мінімальний стандарт) застосовується при оцінці поліцейських

² Комітет також виступає за те, щоб особи, яких тримають під вартою в поліцейських дільницях 24 години і більше, отримали якнайшвидше можливість здійснювати щоденну прогулянку на свіжому повітрі.

камер для одиночного тримання на час, що перевищує декілька годин: загальна площа приблизно 7 квадратних метрів, відстань між стінами не менше 2 метрів та відстань між підлогою і стелею 2.5 метри.

40. З самого початку своєї діяльності Комітет наполягав на забезпеченні трьох основних прав осіб, затриманих поліцією: **це право на доступ до адвоката, право бути оглянутим лікарем і право на сповіщення родича або іншої третьої сторони, на розсуд затриманого, про факт його затримання**. Багато держав вдалися до заходів, рекомендованих Комітетом і спрямованих на запровадження чи краще забезпечення таких прав. Зокрема, право на допомогу адвоката під час перебування під вартою у поліції широко визнається в багатьох країнах, які відвідуються інспекторами Комітету, а ті нечисленні країни, де це право ще не існує, мають плани щодо його запровадження.

41. Утім, у кількох країнах з помітною неохотою додержують рекомендації Комітету щодо гарантування затриманому **допомоги адвоката** з моменту його взяття під варту. В деяких країнах затримані поліцією особи отримують таке право лише після того, як пробудуть під вартою протягом певного, визначеного в законі часу; в інших країнах затриманий набуває права на допомогу адвоката лише з моменту, коли його офіційно оголошують «підозрюваним».

Комітет багаторазово наголошував, що, як свідчить його досвід, небезпека залякувань і фізичної жорстокості по відношенню до затриманої особи є найбільшою у час відразу по взятті її під варту. Отже, можливість затриманих залучити свого адвоката саме у цей проміжок часу становить головну гарантію від жорстокого поводження. Існування такої можливості переконливо впливатиме на тих, хто може схилитись до жорстокого поводження із затриманими; більш того, адвокат добре знатиме, до яких дій удатись, якщо жорстоке поводження справді трапиться. Комітет визнає, що за виняткових обставин захист законних інтересів поліцейського розслідування може вимагати необхідності відкласти можливість затриманого поспілкуватись із адвокатом, на кандидатурі якого він наполягає. Однак, подібні обставини не повинні призвести до того, щоби затриманий протягом усього цього часу взагалі не мав адвокатської допомоги: йому треба забезпечити можливість спілкуватись із іншим, незалежним адвокатом.

Право на допомогу адвоката має включати право бесідувати з ним вічна-віч. У принципі, затриманому має бути надане право на присутність його адвоката на всіх допитах, що їх проводить поліція. Природно, це не має позбавляти поліцію можливості допитати затриманого щодо невідкладних питань за відсутності адвоката (якщо він не може одразу з'явитись) чи виключати заміну адвоката, який заважає належному ходу розслідування.

Комітет також знов наголошує на тому, що право на адвоката має належати не тільки підозрюваним у вчиненні кримінальних злочинів, але й тим, кого закон зобов'язує з'явитись — й якийсь час провести — у поліцейському приміщенні — наприклад, особам, які фігурують як свідки.

Для того, щоби право на адвоката ефективно забезпечувалось на практиці, необхідно передбачити відповідну процедуру для осіб, які не мають фінансової змоги оплатити послуги адвоката.

42. Особам, яких тримають у поліції під вартою, закон має надавати право **бути оглянутим лікарем**. Іншими словами, якщо особа вимагає медичного огляду, лікар має бути викликаний негайно, а представники поліції не повинні відхиляти жодні подібні вимоги. Більш того, право бути оглянутим лікарем має включати право затриманого бути оглянутим тим лікарем, на якому він зупинить свій вибір (додатково до будь-якого медичного огляду, здійсненого лікарем, якого викликала поліція).

Всі медичні огляди затриманих поліцією осіб мають проводити так, щоби розмову між затриманим і лікарем ніколи не було чути і також не було видно (окрім випадків, коли сам лікар вимагає інакшого) представникам правоохоронних органів.

Також важливо, щоби всі особи, звільнені з-під поліцейської варті без суду, мали право безпосередньо вимагати медичного огляду/ медичної довідки у/від лікаря, визнаного судово-медичним експертом.

43. **Право затриманого на те, щоби про його затримання повідомили третій стороні**, має, у принципі, бути гарантоване від самого початку перебування під вартою у поліції. Комітет, звичайно, усвідомлює, що у здійсненні цього права можуть мати місце певні винятки заради захисту законних

інтересів поліцейського розслідування. Однак, подібні винятки мають бути чітко визначеними і жорстко обмеженими в часі, а застосування виняткової процедури має супроводжуватись відповідними гарантіями (наприклад, письмова реєстрація необхідності відкласти повідомлення про затримання із зазначенням підстав, і отримання дозволу на таке відкладення від старшого за посадою працівника правоохоронних органів, не пов'язаного з розслідуванням цієї справи, або від прокурора).

44. Права позбавлених волі осіб будуть небагато варті, якщо такі особи про них не знають. Відтак, необхідно, щоби особам, яких поліція бере під варту, **чітко повідомляли про їхні права**, без зволікань і мовою, яку вони розуміють. Для забезпечення зазначеного слід запровадити систему надання кожному затриманому, на самому початку його перебування під вартою, спеціальної форми із чітко викладеними правами. Більш того, кожний затриманий має розписатись, що його поінформовано про відповідні права.

47. Перебування під вартою у поліції триває (чи, принаймні, має тривати) доволі недовго. **Утім, умови утримання в поліцейських камерах** мають відповідати певним *основним вимогам*.

Представники Комітету під час інспекцій бачили чимало місць перебування затриманих, які не відповідають зазначеним мінімальним стандартам. Такий стан справ особливо шкодить тим, хто потім, після кількох днів перебування, без належних харчів та відпочинку, в неприйнятно облаштованих камерах, брудними й неохайними постають перед суддею.

48. Обов'язки поліції з догляду за особами, які перебувають у неї під вартою, включають гарантування *безпеки і особистої недоторканності* затриманих. Відтак, належний моніторинг місць утримання є невід'ємним складником зазначених обов'язків. Необхідно вдатись до заходів, які в будь-який час уможливлуватимуть контакт затриманих із персоналом місця утримання.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства внутрішніх справ України
02.12.2008 № 638

із змінами і доповненнями,
внесеними наказом МВС України
№1003 від 02.11.2012р.

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
12 лютого 2009 р. за №137/16153

ПРАВИЛА **внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання** **органів внутрішніх справ України**

1. Загальні положення

1.1. Правила внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання органів внутрішніх справ України (далі — Правила) розроблено згідно із Законами України «Про попереднє ув'язнення», «Про міліцію», Кримінально-процесуальним кодексом України та іншими нормативно-правовими актами.

1.2. Правила регламентують діяльність ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ України (далі — ІТТ) для затриманих і взятих під варту осіб, визначають завдання, принципи організації, обов'язки та права працівників міліції й осіб, які тримаються, регулюють порядок, режим і умови перебування в ізоляторах тимчасового тримання.

2. Основи діяльності ІТТ

2.1. ІТТ є спеціальними установами міліції для роздільного тримання:

- ♦ затриманих за підозрою в скоєнні злочину осіб;
- ♦ узятих під варту осіб на термін до 3 діб (якщо доставляння ув'язнених до слідчого ізолятора (далі — СІЗО) у цей строк неможливе через віддаленість або відсутність належних шляхів сполучення, вони можуть триматися в ІТТ не більше 10 діб);

- ♦ підсудних (засуджених), які прибули із СІЗО й установ виконання покарань у зв'язку з розглядом справи в суді або проведенням з ними слідчих дій;
- ♦ адміністративно заарештованих за відсутності спеціального приймальника для осіб, підданих адміністративному арешту;
- ♦ осіб, затриманих за бродяжництво, на строк, необхідний для їх доставлення до приймальника-розподільника для осіб, затриманих за бродяжництво, але не більше 3 діб.

2.2. Дії працівників міліції щодо охорони затриманих і взятих під варту осіб несумісні з тортурами або іншими формами нелюдського поводження, діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність. Ніякі обставини не можуть бути виправданням для застосування тортур чи інших жорстоких дій, що принижують гідність людини.

2.3. Діяльність ІТТ ґрунтується на принципах суворого додержання законності, Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, інших міжнародних норм і стандартів поводження з ув'язненими та затриманими, Законів України «Про міліцію», «Про попереднє ув'язнення» та інших законодавчих актів України, нормативно-правових актів МВС України, а також цих Правил.

2.4. Нагляд за додержанням законів в діяльності ізоляторів тимчасового тримання органів внутрішніх справ відповідно до вимог Закону України «Про прокуратуру» здійснюють Генеральний прокурор України та підпорядковані йому прокурори.

2.5. Не допускаються утискання та надання будь-яких пільг чи привілеїв особам, які тримаються в ІТТ, незалежно від їх расової, національної приналежності, ставлення до релігії, соціального стану, політичних поглядів і заслуг перед державою.

2.6. Відповідно до статті 7 Закону України «Про попереднє ув'язнення» затримані та взяті під варту особи підлягають обшуку, а їхні речі — огляду, про що складається протокол обшуку.

Обшук повинен здійснюватися особою та в присутності понятих однієї статі з особою, яка обшукується.

2.6.1. Під час обшуку вилучаються:

- ♦ вогнепальна та холодна зброя, колючо-ріжучі предмети, персні, годинники, ордени, медалі та інші металеві предмети й цінності; скляний посуд, спиртні напої, гральні карти, поясні ремені, підтяжки, краватки, шнурки, шарфи;
- ♦ наркотичні, лікарські засоби та предмети медичного призначення, не дозволені медичним працівником для вживання й зберігання в камерах;
- ♦ перець, сіль і продукти харчування понад установлені норми;
- ♦ гроші, облігації, ощадні книжки, акредитиви та інші цінні папери;
- ♦ ключі від замків.

Вилучені під час обшуку в затриманої або взятої під варту особи гроші та цінні речі здаються на зберігання до фінансової частини органу внутрішніх справ, а особисті речі — до камери схову ІТТ, про що складається протокол. Особисті документи, а також цінні папери, листи, записні книжки, фотокартки, вилучені з обігу предмети та документи, належність яких не встановлена, передаються особі, яка провадить дізнання, слідчому або суду.

2.6.2. Копія квитанції фінансової частини про прийняття цінностей та копія протоколу (акта) про вилучення заборонених предметів та речей видаються під розписку особі, у якої вони вилучені, інша копія долучається до особової справи. У разі переведення взятих під варту і засуджених осіб до слідчого ізолятора цінні речі, особисті предмети та документи, а також особисті гроші надсилаються адміністрацією установи до слідчого ізолятора.

2.6.3. У прийнятих в ізолятор тимчасового тримання осіб залишаються тільки ті предмети, речі та продукти харчування, які їм дозволяється мати при собі і зберігати в камерах, у кількості та асортименті, установлених зазначеними правилами.

3. Права й обов'язки осіб, які тримаються в ІТТ

3.1. Особи, які тримаються в ІТТ, мають право:

3.1.1. На захист своїх прав всіма не забороненими чинним законодавством способами.

3.1.2. На ознайомлення з власними правами й обов'язками, які оголошуються адміністрацією ІТТ під час поміщення до спеціальної установи.

3.1.3. На щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин.

3.1.4. Одержувати передачі або посилки та грошові перекази на особовий рахунок у порядку, визначеному Законом України «Про попереднє ув'язнення».

3.1.5. Купувати за безготівковим розрахунком продукти харчування та предмети першої необхідності, письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу, на замовлення відповідно до чинного законодавства.

Продукти харчування й предмети першої необхідності для осіб, які тримаються, купуються працівниками ІТТ у підприємствах місцевої торговельної мережі.

Затриманим, узятим під варту особам і засудженим, які бажають придбати продукти харчування або предмети першої необхідності, видаються бланки заяв, які після заповнення здаються черговому разом з квитанцією фінансової частини про наявність коштів на їхніх особистих рахунках. Працівникові ІТТ, якому доручена купівля, затримані та взяті під варту особи видають доручення на одержання необхідної суми грошей з їхніх рахунків у касі фінансової частини органу внутрішніх справ.

Видані гроші списуються з рахунку підзвітної особи на підставі авансового звіту й документів, що підтверджують видачу придбаних продуктів або предметів першої необхідності особам, які подали про це заявки. На підставі заяви та розписки про одержання продуктів і предметів першої необхідності їх вартість списується з особистих рахунків узятих під варту й засуджених осіб (додаток 1).

Про суму грошей, витрачених на придбання продуктів харчування й предметів першої необхідності для осіб, що перебувають в ІТТ, робиться відмітка на спеціальному аркуші особової справи.

3.1.6. Користуватися власним одягом і взуттям.

3.1.7. Користуватися телевізорами, малогабаритними холодильниками, електрокип'ятильниками з дротом довжиною не більше 50 см, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами та книгами з бібліотеки ІТТ і придбаними через торговельну мережу.

3.1.8. Здійснювати віросповідання будь-якої релігії або висловлювати переконання, пов'язані зі ставленням до релігії, з обмеженнями, які необхідні для забезпечення ізоляції, передбаченої чинним законодавством.

Відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди та користуватися релігійною літературою, іншими предметами і матеріалами релігійного культу, властивими їх віруванню, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений в ІТТ порядок та не обмежуються права інших осіб.

Здійснення свободи сповідувати релігію або переконання підлягає лише тим обмеженням, які необхідні для забезпечення встановлених вимог режиму в ІТТ. Ніхто не може встановлювати обов'язкових переконань і світогляду. Не допускається будь-яке примушування при визначенні особами, що тримаються, свого ставлення до релігії, до сповідання або відмови від сповідання релігії.

3.1.9. На восьмигодинний безперервний сон у нічний час (з 22.00 до 06.00), у період якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків:

- ♦ у разі ускладнення обстановки (пожежа або повінь) і в особливих умовах (у разі землетрусу, виявлення вибухових, радіоактивних чи інших речовин, небезпечних для життя і здоров'я);
- ♦ якщо життю та здоров'ю осіб, що тримаються в ІТТ, загрожує небезпека;
- ♦ для звільнення з-під варти;
- ♦ для конвоювання на обмінний пункт;
- ♦ для припинення протиправних дій серед осіб, які тримаються, або підготовки до втечі;
- ♦ для надання невідкладної медичної допомоги.

3.1.10. На медичне та санітарно-протиепідемічне забезпечення, у тому числі платні медичні послуги за власний рахунок, згідно із законодавством України.

3.1.11. Звертатися зі скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, установленому законодавством України.

3.1.12. Оскаржувати дії особи, яка провадить перевірку, слідчого або прокурора, керівництва та посадових осіб органів внутрішніх справ.

3.1.13. На побачення із захисником наодинці, без обмеження кількості побачень та їх тривалості, з моменту допуску захисника до участі у справі, підтвердженого письмовим повідомленням особи або органу.

3.1.14. З дозволу особи або органу, у провадженні яких перебуває справа, мати короткочасні побачення з родичами або іншими особами тривалістю від 1 до 4 годин.

3.2. Особам, які тримаються в ІТТ, дозволяється мати при собі та зберігати в камерах:

3.2.1. Одяг, головний убір за сезоном — в одному комплекті.

3.2.2. Натільну білизну, шкарпетки, носові хусточки.

3.2.3. Взуття кімнатне або спортивне — одну пару.

3.2.4. Туалетні речі (туалетне, господарське мило, зубну щітку, зубний порошок або пасту, пластмасову мильницю, гребінець, креми для гоління, серветки, туалетний папір, пральний порошок), бритву механічну чи електричну.

3.2.5. Окуляри, з дозволу лікаря милиці (протези), а також інше життєзабезпечувальне медичне обладнання (слуховий апарат, катетер тощо).

3.2.6. Документи та записи, що стосуються кримінальної справи.

3.2.7. Папір, поштові конверти, марки та прості олівці, підручники й учнівське приладдя (для учнів).

3.2.8. Тютюнові вироби — не більше 30 пачок цигарок або махорки та сірники — не більше 10 коробок, а також продукти харчування з передач (посилок) або куплені в торговельній мережі, ліки (з дозволу медичного працівника).

3.2.9. Жінки можуть мати при собі також косинки, бюстгалтери, рейтузи, пояси, марлю, вату, вазелін, крем, пудру, губну помаду, засоби індивідуальної гігієни.

3.2.10. Будь-які продукти харчування (за винятком продуктів з простроченим терміном реалізації, консервованих продуктів із м'яса, риби, овочів, фруктів, виготовлених у домашніх умовах, продуктів, що потребують додаткового приготування шляхом термічної обробки, та тих, що швидко псуються, а також будь-яких алкогольних напоїв та інших виробів на спиртовій основі).

3.2.11. Предмети для відправлення релігійних обрядів, які не заборонено до зберігання.

3.2.12. Загальна вага предметів і речей, які належать затриманій, взятій під варту або підданій адміністративному арешту особі, не повинна перевищувати 50 кг (з урахуванням тих, що містяться у кімнаті зберігання особистих речей осіб, що тримаються). Речі понад встановлену вагу не приймаються та повертаються родичам або знайомим утримуваних осіб.

3.3. Затримані, узяті під варту й засуджені особи зобов'язані:

3.3.1. Дотримуватися встановлених правил внутрішнього розпорядку й санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері.

3.3.2. Дбайливо ставитися до інвентарю, обладнання й іншого майна ІТТ.

3.3.3. Виконувати законні вимоги керівництва ізолятора, бути ввічливими один з одним, а також з працівниками ІТТ, не вступати з ними в суперечки, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх службових обов'язків.

3.3.4. Виконувати обов'язки чергового по камері за призначенням керівництва ІТТ.

3.4. Черговий по камері зобов'язаний:

3.4.1. Доповідати про кількість осіб, що перебувають у камері, якщо до камери зайшли працівники ІТТ, прокуратури, органів внутрішніх справ та інших правоохоронних органів.

3.4.2. Стежити за збереженням інвентарю, обладнання та іншого майна, підтримувати чистоту в камері.

3.4.3. Одержувати посуд на час приймання їжі та здавати його.

3.4.4. Прибирати у камері, у тому числі санітарний вузол, а після закінчення прогулянки — прогулянковий дворик.

3.5. Особам, які перебувають в ІТТ, забороняється:

3.5.1. Порушувати тишу, перемовлятися, перестукуватися й листуватися з особами, які тримаються в інших камерах або поза межами ІТТ, підбирати й перекидати за межі прогулянкового дворика будь-які предмети, виявлені на його території.

3.5.2. Скоювати протиправні дії щодо осіб, які тримаються в ІТТ.

3.5.3. Підходити впритул до «вічка» дверей камери та затуляти його, здійснювати інші дії, що ускладнюють нагляд за поведінкою осіб, які перебувають у камері.

3.5.4. Псувати обладнання ІТТ, робити будь-які написи на стінах і речах, що видаються для користування, а також наклеювати на стіни та інвентар фотокартки, малюнки, вирізки з газет і журналів.

3.5.5. Виготовляти заборонені для використання в камерах вироби, зберігати при собі гроші та інші цінності. Грати в карти та інші азартні ігри.

3.5.6. Продавати, дарувати, обмінювати або вилучати іншим способом на користь інших осіб предмети та речі, що є в особистому користуванні, змінювати без дозволу керівництва ІТТ індивідуальне спальне місце.

3.5.7. Порушувати встановлений порядок листування, написання або надсилання скарг і заяв.

3.6. Керівництво ІТТ зобов'язане ознайомити кожну особу, яка поміщується до ізолятора, з її правами та обов'язками під підпис у спеціальному журналі (додаток 2) та забезпечити їх виконання в повному обсязі.

4. Порядок забезпечення прав осіб, які тримаються в ІТТ

4.1. Порядок розгляду скарг і заяв

4.1.1. Керівництво ІТТ забезпечує розгляд скарг і заяв затриманих і взятих під варту осіб згідно із законодавством України. Скарги та заяви засуджених розглядаються в порядку, визначеному Кримінально-процесуальним, Кримінально-виконавчим кодексами України, Законами України «Про попереднє ув'язнення» та «Про звернення громадян».

4.1.2. Скарги, заяви та листи осіб, затриманих і взятих під варту, переглядає адміністрація ІТТ. Скарги, заяви і листи, адресовані Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, до Європейського суду з прав людини, а також до інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких організацій та прокуророві, переглядові не підлягають і надсилаються адміністрації установи за адресою протягом доби з часу їх подання. Відповіді на зазначені скарги, заяви та листи також не переглядаються та протягом доби вручаються авторам звернень під розпис. Скарги на особу, яка провадить дізнання, або слідчого надсилаються керівництвом ізолятора тимчасового тримання прокуророві, а скарги на дії та рішення прокурора — прокуророві вищого рівня не пізніше трьох діб з часу їх подання.

4.1.3. Заяви осіб з питань оскарження постанови судді про обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту або постанови про продовження строків тримання під вартою надсилаються керівництвом ІТТ до визначеного законодавством України суду протягом доби з часу їх подання.

4.1.4. Інші скарги, заяви, клопотання і листи, пов'язані з провадженням за справою, протягом трьох діб з часу їх подання надсилаються керівництвом ІТТ особі або органу, у провадженні яких перебуває справа.

4.1.5. Скарги та заяви затриманих і взятих під варту осіб, якщо в них є відомості, розголошення яких може завдати встановленню істини у справі (матеріалах), протягом доби передаються особі чи органу, у провадженні яких перебувають справи (матеріали), про що повідомляється особа, яка подала скаргу чи заяву, і сповіщається прокурор, який здійснює нагляд за дотриманням законів при проведенні дізнання або слідства.

Питання про наявність у заяві, скарзі таких відомостей та надсилання їх за належністю вирішує особа чи орган, у провадженні яких перебуває справа (матеріали).

4.1.6. Скарги та заяви (листи) затриманих і взятих під варту осіб з питань, не пов'язаних з провадженням у справі (матеріалах), розглядаються керівництвом ІТТ, якщо вони стосуються питань, вирішення яких належить до його компетенції, або надсилаються за належністю.

4.1.7. Якщо в адресованих у державні установи та громадські організації скаргах і заявах (листах) затриманих і взятих під варту осіб є звернення, що можуть бути вирішені керівництвом ІТТ чи органом внутрішніх справ, останні вживають заходів для їх задоволення, не чекаючи результатів розгляду в цих інстанціях.

4.1.8. До надісланих у державні органи або громадські організації скарг і заяв (листів) осіб, які тримаються, керівництво ІТТ, якщо необхідно, додає довідку з питань, які стосуються його компетенції.

4.1.9. З відповідями на заяви, скарги та листи керівництво ознайомлює осіб, що тримаються в ІТТ, під розписки, які додаються до їхніх особових справ.

4.2. Порядок листування з родичами та іншими особами

4.2.1. Особи, які тримаються в ІТТ, можуть вести листування з родичами або іншими громадянами, а також підприємствами, організаціями (з письмового дозволу особи або органу у провадженні яких перебуває справа (перевірки)). Це правило не стосується осіб, підданих адміністративному арешту та затриманих за бродяжництво. Після набрання вироком законної сили листування здійснюється відповідно до Кримінально-виконавчого кодексу України. Скарги, заяви та листи, не пов'язані з провадженням у справі, адміністрацією ІТТ або надсилаються за належністю в порядку, установленому законом.

4.2.2. Листи родичам та іншим особам передаються керівництву ІТТ особами, які тримаються в ІТТ, у незаклеєних конвертах.

Листи осіб, яким дозволено листування, протягом трьох днів надсилаються керівництвом ІТТ безпосередньо адресатові.

4.2.3. Листи виконані тайнописом, або з використанням інших умовностей, а також такі, що містять відомості нецензурного характеру або ті, які не підлягають розголошенню, адресату не надсилаються, про що оголошується авторів листа й повідомляється прокуророві. Ці листи передаються особі чи органу, які проводять провадження за справою.

4.2.4. Листи, що надійшли на адресу осіб, яким дозволено листування, у триденний строк вручаються їм під розпис після перегляду особою, у провадженні якої перебуває справа.

Листи, що надійшли на адресу осіб, які вибули з ІТТ, не пізніше трьох днів надсилаються за місцем їх перебування.

4.3. Порядок надання та проведення побачень

4.3.1. Побачення затриманим і взятим під варту особам надаються керівництвом ІТТ з письмового дозволу слідчого, особи, яка провадить дізнання, або суду, у яких перебуває справа.

Побачення особам, підданим адміністративному арешту та затриманим за бродяжництво, надаються без обмежень.

Засудженим, вирок щодо яких набрав законної сили, а також переведеним в ІТТ з установ виконання покарань у зв'язку з розслідуванням або розглядом у суді справи про злочини, учинені іншими особами, начальником міського, районного, лінійного органу (далі — міськрайлінорган) дозволяються побачення за нормами, установленими чинним законодавством України.

Іноземним громадянам, узятим під варту, побачення з представниками посольств і консульств відповідних держав надається за погодженням з Міністерством закордонних справ України і з письмового дозволу слідчого, органу дізнання або суду, у провадженні яких перебуває справа.

Тривалість побачень установлюється за бажанням відвідувачів, але не більше чотирьох годин. У разі відмови в наданні побачення про це оголошується особі, яка утримується в ІТТ, а також особі, яка прибула на побачення, з поясненням причин відмови у письмовому вигляді.

Відмовляється у наданні побачення особам, які прибули на побачення без документів, що підтверджують їх особу, або не зазначеним у дозволі, а також у зв'язку із здійсненням карантинних заходів або ускладненням обстановки в ІТТ.

4.3.2. Дозвіл дійсний лише на одне побачення. На побачення до особи, яка тримається в ІТТ, допускається одночасно, як правило, не більше двох осіб без урахування дітей віком до 16 років.

4.3.3. Побачення з родичами або іншими особами адміністрація ІТТ може надавати лише з письмового дозволу слідчого, органу дізнання або суду, у провадженні яких перебуває справа, як правило, один раз на місяць з урахуванням терміну перебування у слідчому ізоляторі.

4.3.4. Побачення з особами, які тримаються в ІТТ, відбуваються в присутності призначеного для цього працівника міліції. Розмова під час побачення має вестися зрозумілою цьому працівникові міліції мовою, а якщо необхідно — запрошується перекладач. Особам, які братимуть участь у побаченні, роз'яснюються правила поведінки під час нього. Їм забороняється передавати один одному будь-які предмети, речі та документи. Зазначені особи попереджаються також про припинення побачення, якщо буде помічено порушення згаданих правил поведінки.

Якщо виявлено порушення встановлених правил поведінки під час побачення, працівник міліції попереджає порушників, а в разі невиконання його вимог припиняє побачення й доповідає про це черговому.

4.3.5. Для проведення побачень в ІТТ обладнуються спеціальні кімнати.

У кімнату для побачень можуть бути виведені одночасно декілька осіб, що тримаються в ІТТ, якщо при цьому забезпечується виконання вимог їх покамерної ізоляції.

4.3.6. Якщо у зв'язку зі здійсненням карантинних заходів або ускладненням обстановки побачення тимчасово заборонені, керівництво ІТТ сповіщає про це прокурора, відповідних слідчих і судові органи, а також поміщує відповідну інформацію на дошку оголошень для громадян із зазначенням причин та тривалості такого заходу.

4.3.7. Особи, які виводяться на побачення, повинні мати охайний зовнішній вигляд. Перед побаченням і після його закінчення вони обшукуються. Про надання побачення робиться відмітка на спеціальному аркуші особової справи (матеріалах перевірки), де зазначаються дата побачення, прізвище, ім'я, по батькові осіб, які прибули на побачення, та прізвище, посада особи, яка дала дозвіл.

4.4. Порядок приймання і вручення передач, посилок, купівлі продуктів харчування та предметів першої необхідності.

4.4.1. Наказами органів внутрішніх справ визначаються дні, години прийому передач та коло працівників, які мають право їх приймати. У кожному ІТТ заводять Журнал обліку приймання передач, посилок, купівлі продуктів харчування та предметів першої необхідності, у якому відмічаються дні, години вручення передач, прізвища працівників, які проводили огляд, та робиться відмітка особи, яка тримається, про їх отримання.

Передачі приймаються на підставі заяви, складеної у двох примірниках. Перший примірник заяви з підписом особи, яка тримається, про прийнят-

тя передачі черговий повертає особі, яка передала передачу, а другий додається до особової справи (матеріалів) особи, яка тримається.

4.4.2. Огляд посилок здійснюється комісією в складі не менше двох працівників міліції, про що робиться відмітка у заяві, яка оголошується під розписку взятій під варту особи та додається до її особової справи.

4.4.3. Усі продукти харчування, прийняті в передачі або в посилці, до вручення їх особі, що тримається в ІТТ, підлягають огляду й перевірці. Хлібні вироби розрізаються на декілька частин; рідкі продукти переливаються в посуд ІТТ; консерви відкриваються і перекладаються в інший посуд; оселедці, ковбасні вироби розрізаються на декілька частин; сипучі предмети та продукти харчування (тютюн, цукор тощо) пересипаються; цукерки, вафлі, печиво тощо приймаються лише в розгорнутому вигляді без обгортки. Продукти, що швидко псуються, повинні зберігатися згідно із санітарними нормами.

Виявлені в передачі речі та предмети, що можуть бути використані для вчинення втечі, нападу на охорону, заподіяння шкоди собі або оточенню, вилучаються, про що складається протокол (акт) у трьох примірниках, один з яких надсилається органу або особі, у провадженні якої перебуває справа (матеріали), другий — прокурору, який здійснює нагляд за додержанням законів в ІТТ, а третій додається до особової справи взятої під варту, засудженої особи.

4.4.4. Продукти харчування, речі та предмети, що надійшли в посилках і не підлягають врученню адресатам, на їхнє бажання можуть бути повернені за їхній рахунок або післяплатою відправникам.

4.4.5. Передача затриманим і взятим під варту особам у камери їжі, ліків та інших дозволених для використання предметів і речей проводиться через дверні квартирки.

4.5. Порядок проведення прогулянок

4.5.1. Прогулянки надаються затриманим, узятим під варту, засудженим, підданим адміністративному арешту, та особам, затриманим за бродяжництво. На прогулянку не виводяться особи, які відмовилися від неї у разі поганого самопочуття або за рекомендаціями медичних працівників.

4.5.2. Виведення на прогулянку здійснюється відповідно до вимог цих Правил у денний час, за графіком, складеним начальником ІТТ, що виключає порушення правил ізоляції різних категорій осіб, які тримаються в ІТТ.

4.5.3. На прогулянку виводяться одночасно всі затримані, узяті під варту, засуджені, піддані адміністративному арешту та особи, затримані за

бродяжництво, які тримаються в одній камері. Вони мають бути одягнуті за сезоном. У разі потреби видається одяг та взуття, які зберігаються у кімнаті зберігання речей осіб, що тримаються.

4.5.4. Прогулянка може скасована або скорочена за розпорядженням начальника ІТТ у зв'язку з несприятливими метеорологічними умовами, а також на період ліквідації надзвичайних подій (утечі, самогубства та ін.), ускладнення обстановки і в особливих умовах (стихійне лихо, пожежа та ін.).

4.5.5. Особи, які порушують правила поведінки під час прогулянки, зокрема підбирають і перекидають за межі прогулянкового дворика будь-які предмети, виявлені на його території, за розпорядженням начальника ІТТ, а в разі його відсутності — чергового по ІТТ повертаються до камери.

4.5.6. Особи, що перебувають в ІТТ, несуть матеріальну відповідальність за заподіяну під час тримання шкоду в розмірах та порядку відповідно до статті 17 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

5. Порядок застосування заходів заохочення і стягнення до узятих під варту й засуджених осіб

5.1. Підстави та порядок застосування заходів заохочення та стягнення до узятих під варту й засуджених осіб, вироки щодо яких не набрали законної сили, засуджених, тимчасово залишених або переведених в ІТТ регулюються Законом України «Про попереднє ув'язнення».

5.2. До осіб, узятих під варту, у разі їх зразкової поведінки керівництво ІТТ може застосовувати такі заходи заохочення:

5.2.1. Оголошення подяки.

5.2.2. Дострокове зняття раніше накладеного стягнення.

5.2.3. Збільшення тривалості прогулянки на одну годину.

5.2.4. Дозвіл на додаткове придбання продуктів харчування та предметів першої необхідності в межах 25% від розміру однієї мінімальної заробітної плати.

5.3. До взятих під варту й засуджених осіб, які порушують вимоги режиму, керівництво ІТТ може застосовувати такі заходи стягнення:

5.3.1. Попередження або догану.

5.3.2. Позачергове залучення до прибирання приміщення.

5.3.3. Особи, які злісно порушують вимоги режиму, зокрема не дотри-

муються встановлених правил внутрішнього розпорядку, не виконують вимоги адміністрації ІТТ, принижують гідність працівників міліції, протидіють виконанню ними своїх обов'язків, завдають шкоди інвентарю, обладнанню та іншому майну спецустанови у виняткових випадках за мотивованою постановою начальника ІТТ можуть бути поміщені до карцеру на строк до десяти діб, а неповнолітні — на строк до п'яти діб із санкції прокурора.

Поміщення до карцеру не повинно поєднуватися з погіршенням установлених норм харчування, матеріально-побутового та медичного забезпечення.

Вагітні жінки та жінки, які мають при собі дітей, поміщенню до карцеру не підлягають.

5.4. До засуджених, доставлених з установ виконання покарань або тимчасово залишених в ІТТ після набуття вироком законної сили, застосовуються заходи заохочення та стягнення, установлені законодавством України та цими Правилами.

5.5. Заходи заохочення й стягнення застосовуються начальником ІТТ або виконуючим його обов'язки. Застосовані заходи стягнення повинні відповідати тяжкості та характеру порушення. За кожним фактом його скоєння проводиться перевірка та береться пояснення у винної особи.

5.6. Стягнення може бути накладено в строк, що не перевищує терміну тримання в ІТТ, а в разі переведення особи, яка тримається, до слідчого ізолятора робиться відповідна відмітка в особовій справі для виконання стягнення в умовах зазначеної установи.

Накладене стягнення виконується негайно або не пізніше одного місяця з дня його винесення.

5.7. Кожний випадок застосування заходів заохочення і стягнення оформлюється постановою (додаток 3) начальника ІТТ або особою, що його заміщує, та реєструється в Книзі обліку стягнень та заохочень осіб, які тримаються в ІТТ.

Постанови про стягнення оголошуються під розписку особам, щодо яких вони винесені. Копії постанов разом з матеріалами перевірки додаються до особових справ порушників.

5.8. Поміщення до карцеру здійснюється лише за мотивованою постановою про поміщення особи, яка тримається в ІТТ, до карцеру при наявності медичної довідки та відсутності протипоказань лікарів щодо її тримання в таких умовах.

6. Підстави та порядок звільнення осіб з ІТТ

6.1. Підставами для звільнення з-під варти є:

6.1.1. Скасування запобіжного заходу.

6.1.2. Зміна запобіжного заходу.

6.1.3. Закінчення передбаченого Кримінально-процесуальним кодексом України строку тримання під вартою як запобіжного заходу, якщо цей строк не продовжено в установленому законодавством України порядку.

6.2. Особа, затримана за підозрою у вчиненні злочину, може триматися в ІТТ за рішенням суду до десяти діб, а у виняткових випадках — до 15 діб з часу, зазначеного в протоколі затримання.

6.3. Якщо до ІТТ надійшла належним чином оформлена постанова органу дізнання, слідчого, прокурора, судді чи суду, у провадженні яких перебуває кримінальна справа, про скасування тимчасового запобіжного заходу, начальник ІТТ, а в разі його відсутності — черговий по ІТТ зобов'язаний негайно звільнити цю особу.

6.4. Про закінчення строку тримання в ІТТ затриманої за підозрою у вчиненні злочину особи начальник ІТТ або черговий завчасно, але не пізніше ніж за 12 годин інформує орган, у провадженні якого перебуває справа, і якщо у встановлений законом строк не надійде постанова про застосування до затриманого запобіжного заходу взяття під варту, повідомляє про це прокурора і звільняє затриманого, про що складає протокол про звільнення особи, яка трималась в ІТТ, та надсилає прокуророві відповідне письмове повідомлення та копію протоколу.

6.5. У разі закінчення строку тримання під вартою як запобіжного заходу, якщо цей строк не продовжений у встановленому законодавством України порядку, обвинуваченого, щодо якого постанова судді про продовження строку тримання під вартою на день закінчення строку тримання під вартою, передба-

ченого статтею 156 Кримінально-процесуального кодексу України, не надійшла, начальник ІТТ зобов'язаний негайно звільнити з-під варти. При цьому він надсилає повідомлення особі чи органу, у провадженні яких перебуває справа, та відповідному прокуророві, який здійснює нагляд за розслідуванням.

Звільнення осіб з-під варти в разі скасування або заміни запобіжного заходу проводиться відповідно до статті 165 Кримінально-процесуального кодексу України.

6.6. Постанова, вирок або ухвала про звільнення особи, узятої під варту, підлягає виконанню негайно після їх надходження до ІТТ.

Перед звільненням особи, яка трималася в ІТТ, начальник ІТТ, а при його відсутності — черговий повинен звірити постанову (вирок, ухвалу суду) про звільнення з-під варти з документами, на підставі яких ця особа була поміщена до ІТТ, і пересвідчитися в особі того, хто звільняється.

6.7. Звільненням з ІТТ особам на їх прохання може бути видана довідка про час тримання в ІТТ. Речі, цінності, документи, а також гроші, що їм належать і зберігаються на особистих рахунках або в чергового, повертаються під розписку.

6.8. Звільнення з-під варти в залі суду проводиться негайно згідно з вирок (ухвалою) суду.

6.9. Затримана або взята під варту особа, яка захворіла на час звільнення з ІТТ, передається родичам або направляється до лікувального закладу органів охорони здоров'я.

6.10. Особи, піддані адміністративному арешту та затримані за бродяжництво, звільняються з ІТТ у разі закінчення терміну тримання, встановлення особи або направлення до лікувального закладу. Після звільнення у разі потреби видається довідка про час перебування в установі. Речі, цінності, документи, а також гроші, що належать зазначеним особам і зберігаються на особистих рахунках або в чергового, повертаються під розписку.

7. Обов'язки керівництва ІТТ щодо виконання окремих норм кримінально-процесуального законодавства і вимог суду, прокурора, органів досудового слідства і дізнання

7.1. Керівництво ІТТ зобов'язано:

7.1.1. Згідно із заявками судів, вимогами прокурорів, слідчих, осіб, які провадять дізнання, забезпечити видачу конвоям узятих під варту осіб для конвоювання їх у судові засідання та проведення слідчих дій за межами ІТТ, а також для інших цілей відповідно до чинного законодавства.

7.1.2. У день одержання із суду копії обвинувального висновку або копії вироку вручити документ під розписку особі, яка тримається в ІТТ, а розписку повернути в суд.

7.1.3. У разі надходження від засудженого апеляційної скарги зареєструвати її та того самого дня, але не пізніше наступного дня надіслати до суду, що виніс вирок. Якщо строк, визначений для оскарження вироку, був пропущений засудженим з поважної причини, керівництво ІТТ, надсилаючи в суд його апеляцію, додає до неї документи, що підтверджують причину пропуску засудженим цього строку.

7.1.4. Копії супровідних документів, розписки про вручення копії обвинувального висновку й апеляції долучаються до особової справи особи, яка тримається під вартою.

8. Матеріально-побутове забезпечення та медичне обслуговування осіб, які тримаються в ІТТ.

8.1. Матеріально-побутове забезпечення, лікувальна та санітарно-профілактична допомога особам, які перебувають в ІТТ, здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

8.2. Поміщені до ІТТ особи тримаються в камерах з повним інженерним обладнанням, природним та штучним освітленням згідно із санітарними нормами з розрахунку не менше 4 кв. м корисної площі на особу. Вагітні жінки та жінки, які мають при собі дітей, розміщуються в найбільш освітлених камерах з розрахунку 7 кв. м. корисної площі на особу.

8.3. Особи, які тримаються в ІТТ, розміщуються в камерах, обладнаних однарусними або двоярусними ліжками. У камерах мають бути столи для приймання їжі, лави (стільці), ніші або настінні шафи для зберігання продуктів харчування й особистих речей.

Утримувані забезпечуються постільними речами та столовими наборами відповідно до норм згідно з законодавством України. В опалювальний

період у камерах та приміщенні ІТТ повинна підтримуватися температура не нижче +18°C.

8.4. Особи, що тримаються в ІТТ, забезпечуються триразовим гарячим харчуванням відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 року № 336 «Про норми харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Міністерства внутрішніх справ».

На сніданок та вечерю дають одну страву, на обід — дві.

Готову їжу доставляють в ІТТ з підприємств громадського харчування за договором.

8.5. Затримані й узяті під варту особи носять власний одяг (верхній одяг, костюм, сорочка, сукня, натільна білизна, шкарпетки панчохи, шапка чи кашкет) і взуття.

За відсутності в них необхідного одягу та неможливості своєчасно отримати його від родичів чи інших осіб їм безкоштовно видаються одяг і взуття.

8.6. Санітарна обробка осіб в ІТТ проводиться за затвердженим начальником установи графіком один раз на сім днів зі зміною натільної та постільної білизни. Особи, що перебувають в одній камері, проходять санітарне оброблення одночасно. У разі виявлення педикульозу проводиться спеціальна санітарна обробка з обов'язковим дезкамерним обробленням одягу, особистих та постільних речей.

Особам, які тримаються, дозволяється самостійне гоління безпечною, електричною або механічною бритвою — як особистою, так і виданою керівництвом ІТТ, але обов'язково під наглядом постового міліціонера. Леза до безпечних бритв можуть використовуватися лише один раз, після чого повертаються черговому для наступного дезінфекційного оброблення та утилізації. Особам, підозрюваним у вчиненні особливо тяжких злочинів та схильним до членушкодження, безпечні бритви та леза не видаються.

Особам, що перебувають в ІТТ, використовувати небезпечні бритви для гоління забороняється.

8.7. Черговий по ІТТ у разі скарг особи, яка тримається, на поганий стан здоров'я або виявлення у неї захворювання для надання медичної допо-

моги викликає працівників територіальних лікувальних закладів органів охорони здоров'я, у разі необхідності вживає заходів щодо конвоювання таких осіб до медичних закладів.

8.8. Використання затриманих і взятих під варту осіб на посадах медичного персоналу, якщо такі є в ІТТ, забороняється.

8.9. Особи, піддані адміністративному арешту та затримані за бродяжництво, тримаються окремо від осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочинів, узятих під варту та засуджених.

9. Порядок медичного та санітарно-протиепідемічного забезпечення в ІТТ

9.1. Екстрена медична допомога утримуваним особам надається бригадами швидкої допомоги лікувально-профілактичних закладів місцевих органів охорони здоров'я за викликом чергового по ІТТ чи ОВС.

9.2. Державний попереджувальний та поточний санітарний нагляд за ІТТ здійснюється санітарно-епідеміологічними станціями головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях та місті Києві.

Відповідальним за додержання санітарно-протиепідемічного режиму в ІТТ є керівництво установи. Результати контролю відображаються у Журнали реєстрації санітарного стану ІТТ.

9.3. Поміщені до ІТТ особи перед розміщенням їх у камери повинні пройти первинний медичний огляд і комплексну санітарну обробку, що включає в себе миття, обробку одягу в дезкамері, коротку стрижку волосся на голові, бороди й вусів (з дозволу органу чи особи, які проводять провадження за справою), пахвових западин. Обсяги й повнота зазначених заходів можуть визначатися медичними показаннями. У період перебування в ІТТ утримувані особи проходять обов'язкове медичне обстеження, що включає загальний лікарський огляд, рентген-флюорографічне обстеження, за необхідності лабораторне обстеження та інші методи досліджень.

Особи, які поміщуються до ІТТ, обстежуються фельдшером ІТТ, у разі відсутності такої посади опитуються черговим по установі про стан здоров'я з метою виявлення осіб, які потребують невідкладної медичної допомоги, а

також оглядаються на наявність педикульозу чи корости. Якщо така особа скаржиться на поганий стан здоров'я або в неї виявлені ознаки захворювання, черговий по ІТТ зобов'язаний негайно викликати бригаду швидкої медичної допомоги.

Про результати опитування затриманих і взятих під варту осіб щодо виявлених при цьому скарг на стан здоров'я, характер наданої медичної допомоги особам, які її потребують, робляться відповідні записи в Журналі первинного обстеження осіб, які поміщаються в ІТТ (додаток 4), та Журналі надання медичної допомоги особам, які тримаються в ІТТ (додаток 5), що постійно зберігаються в чергового ІТТ. Відомості про відсутність або наявність скарг на стан здоров'я особа, яка тримається, власноруч записує у зазначений журнал.

9.4. Особи, які тривало кашляють, повинні бути обстежені на ймовірність захворювання на туберкульоз шляхом проведення мікроскопії мазка мокротиння.

9.5. Якщо за висновком медпрацівника бригади швидкої і невідкладної медичної допомоги затримана або взята під варту особа потребує стаціонарного лікування, її направляють під охороною у відповідний лікувально-профілактичний заклад місцевих органів охорони здоров'я.

Не дозволяється тримати в ІТТ хворих на психічні та інфекційні захворювання, а також осіб з ознаками гострих захворювань, за наявності відповідних медичних документів.

9.6. Лікарські засоби, призначені медичними працівниками бригади швидкої та невідкладної медичної допомоги затриманим і взятим під варту особам, зберігаються в чергового ІТТ та приймаються хворим тільки в його присутності.

9.7. В ІТТ повинні бути універсальні (медичні) аптечки з розрахунку одна на кожну камеру.

9.8. Працівники міліції у необхідних випадках надають першу медичну допомогу затриманим і взятим під варту особам, у тому числі тим, які одержали травми чи намагалися покінчити життя самогубством (через повішання, розрізування вен, уживання отруйних речовин тощо).

9.9. Усі доставлені для тримання в ІТТ особи, які тримаються у спеціальних карантинних камерах, при поміщенні проходять флюорографічне обстеження та санітарну обробку, про що робиться відмітка у журналі первинного обстеження і реєстрації медичної допомоги особам, які тримаються в ІТТ, із зазначенням дати та часу. Надалі санітарна обробка взятих під варту осіб повинна проводитися не менше одного разу на тиждень.

Якщо в доставленій до ІТТ особі виявлено інфекційну хворобу (педикульоз, коросту тощо), черговий ізолятора зобов'язаний повідомити про це санітарно-епідеміологічну станцію ГУМВС, УМВС, ужити відповідних заходів, у тому числі щодо проведення дезінфекційного оброблення одягу, особистих і постільних речей.

9.10. В ІТТ щоденно робиться вологе прибирання камер та інших приміщень ізолятора з використанням дезінфекційних засобів особами, які тримаються в установі.

Провітрювання, освітлення та оздоблення приміщень різного призначення повинно здійснюватися згідно із чинними санітарно-гігієнічними вимогами.

9.11. Постачання їжі для затриманих і взятих під варту осіб здійснюється працівниками чергового наряду ІТТ. Особи, що тримаються в ІТТ, приймають їжу в камерах чи покамерно в спеціально обладнаних для цього приміщеннях ІТТ. Роздачу їжі здійснюють працівники, які мають санітарну книжку. Оброблення й миття посуду проводиться в кімнаті для підігрівання їжі, яка обладнується ваннами на три гнізда з підведенням проточної холодної та гарячої води, з обов'язковим застосуванням мийних і дезінфекційних засобів та дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Контроль за якістю їжі, станом здоров'я та зовнішнім виглядом зазначених працівників покладається на фельдшера установи, а у разі його відсутності — на чергового ІТТ.

Додаток 1

до Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового
тримання органів внутрішніх справ України

На особистому рахунку є
_____ грн. _____ коп.
_____ 200 __ року

Камера № _____ № квитанції _____

(прізвище, ім'я, по батькові особи,
яка тримається)

ЗАЯВА

Прошу придбати зазначені нижче продукти харчування і предмети
першої необхідності:

№ з/п	Назва продуктів або предметів	Скільки необхідно придбати	Відпущено		
			Кількість (вага)	ціна	
				грн.	коп.
Усього:					

(підпис особи, яка тримається)

Розписка про одержання

Продукти й предмети першої необхідності на суму _____

(словами)

_____ одержав. Прошу зазначену суму зняти з мого особистого рахунка.

(підпис особи, яка тримається)

_____ 200 __ року

Додаток 2

до Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання органів внутрішніх справ України

ЖУРНАЛ

ознайомлення осіб, які поміщуються до ізолятора,
з їх правами та обов'язками

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові поміщеної до ІТТ особи	Дата і час поміщення до ІТТ	Підпис поміщеної до ІТТ особи про ознайомлення з її правами та обов'язками
1	2	3	4

Додаток 3

до Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання
органів внутрішніх справ України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____
_____ міськрайліноргану

(підпис, прізвище)

_____ 200__ року

ПОСТАНОВА

про _____
(застосування заходів заохочення чи стягнення)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові особи, яка тримається, рік народження)

_____ (час, обставини, характер вчинку)

ПОСТАНОВИВ:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові особи, яка тримається)

Начальник _____ ІТТ _____ 200__ року

З постановою ознайомлений _____
(дата, підпис особи, яка тримається)

Поміщений до карцеру _____
(час, дата поміщення)

Черговий _____ міськрайліноргану (ІТТ)

Звільнений з карцеру _____
(час, дата звільнення)

Черговий _____ міськрайліноргану (ІТТ)

Додаток 4

до правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах
тимчасового тримання органів внутрішніх справ України

ЖУРНАЛ

первинного обстеження осіб, які поміщаються в ІТТ

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові, рік народження	Дата поміщення до ІТТ	Скарги	Під час обстеження виявлено
1	2	3	4	5

Вжиті заходи				Підпис чергового
час виклику та прибуття медпрацівників	характер наданої медичної допомоги	рекомендації лікарів	ужиті заходи	
6	7	8	9	10

Додаток 5

до Правил внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання
органів внутрішніх справ України

ЖУРНАЛ

надання медичної допомоги особам, які тримаються в ІТТ

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові, рік народження	Дата поміщення до ІТТ	Скарги	Під час обстеження виявлено
1	2	3	4	5

Вжиті заходи				Підпис чергового
час виклику та прибуття медпрацівників	характер наданої медичної допомоги	рекомендації лікарів	ужиті заходи	
6	7	8	9	10

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

25.09. 2006

м. Київ

№946

Про затвердження норм забезпечення господарським інвентарем кімнат для затриманих чергових частин, ізоляторів тимчасового тримання, приймальників — розподільників для осіб, затриманих за бродяжництво, спеціальних приймальників для осіб, підданих адміністративному арешту, пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні

Відповідно до рішення колегії МВС України від 20 липня 2006 року № 4км/2 на виконання плану усунення виявлених Генеральною прокуратурою України порушень конституційних прав у місцях застосування заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, попереднього ув'язнення та позбавлення волі, з метою створення і забезпечення належних матеріально-побутових, санітарно — протиепідемічних умов

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити норми забезпечення постільною білизною, столовими наборами, медичними і санітарними та протиепідемічними засобами (додаються) для осіб, що перебувають у кімнатах для затриманих чергових частин, в ізоляторах тимчасового тримання, у приймальниках-розподільниках для осіб, затриманих за бродяжництво, у спеціальних приймальниках для осіб, підданих адміністративному арешту, у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.
2. Начальникам головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києва та Севастополі, на транспорті провести інвентаризацію наявного господарського майна в спеціальних установах міліції, забезпечити їх майном відповідно до цих норм.
3. Департаменту фінансових ресурсів та економіки (Бабенко А.А.) у межах асигнувань забезпечити своєчасне фінансування підрозділів ОВС.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Поречкіну Л.С., Департамент громадської безпеки (Маєвський В.І.).
5. Наказ надіслати за належністю.

Додаток 1

Затверджено Наказ Міністерства внутрішніх справ України
25.09.2006 № 946

НОРМА № 1

забезпечення господарським інвентарним та витратним майном

№ з/п	Назва предмета	Кількість предметів на одне койко-місце/особу	Термін використання
1	Матрац ватяний	1 шт.	1 рік
2	Простирadlo (норма утримання)	2 шт. (4 шт.)	1 рік
3	Подушка ватяна	1 шт.	1 рік
4	Наволочка верхня на подушку	1 шт.	1 рік
5	Ковдра напіввовняна	1 шт.	1 рік
6	Рушник із вафельної тканини (норма утримання)	2 шт. (4 шт.)	1 рік
Столові набори*			
7	Миска (тарілка) для першої страви	1 шт.	1 рік
8	Миска (тарілка) для другої страви	1 шт.	2 роки
9	Кружка	1 шт.	2 роки
10	Ложка	1 шт.	1 рік
Мило та синтетичні миючі засоби*			
11	Мило господарське	100 грам	1 місяць
12	Мило туалетне	100 грам	1 місяць
13	Миючий засіб для миття посуду	100 грам	1 місяць

* Дозволяється використання одноразового посуду

** Витрати прального порошку складають 40 грам на 1кг сухої забрудненої білизни

НОРМА №2

Забезпечення медичним інвентарним та витратним майном

N з/п	Назва предмета	Кількість предметів на одну спеціальну установу міліції	Термін використання
1	Дезинфекційна камера для проведення поточної та заключної дезинфекції (дезинсекції)	1 шт./10 камер, (але не менше 2 шт. на одну установу	Відповідно до терміну експлуатації
2	Лампа кварцова для опромінення	1 шт./10 камер, (але не менше 2 шт. на одну установу	Відповідно до терміну експлуатації
3	Дезінфекційні засоби	3-місячний запас	*
4	Протипедикульозна укладка	1 комплект/3 камери	**
5	Аптечка для надання медичної допомоги з метою профілактики зараження ВІЛ/СНІДом	2 комплекта	***
6	Універсальна медична аптечка	1 шт./ одна камера	****

* Дезинфікуючі засоби повинні бути включені до Державного реєстру. Використання дезинфекційних засобів здійснюється у відповідності до регламентів, затверджених Головним санітарним лікарем України.

** Протипедикульозна укладка включає

А. Укладка для оглядів на педикульоз:

- ♦ настільна лампа;
- ♦ лупа;
- ♦ густий гребінець;
- ♦ дезрозчин (для замочування гребня).

Б. Укладка для проведення протипедикульозних обробок:

- ♦ клейончатий або полотняний мішок для збору речей хворого;
- ♦ оцинковане відро або лоток для спалювання волосся;
- ♦ клейончата пелерина;
- ♦ гумові рукавиці дві пари;
- ♦ ножиці;
- ♦ густий гребінець;
- ♦ машинка для стрижки волосся;
- ♦ спиртівка;
- ♦ косинка три штуки;
- ♦ вата пакет 100 г,
- ♦ столовий оцет або оцтова кислота (5-10%) 200 г

інсектициди для обробки людини, білизни та приміщень (використання даних препаратів здійснюється згідно з інструкціями, затвердженими МОЗ). Поповнення або заміна компонентів укладки здійснюється у мірі їх використання або у зв'язку з закінченням термінів придатності.

**** Перелік аптечки для надання термінової медичної допомоги з метою профілактики зараження ВІЛ/СНІДом:*

- ♦ напальчники із розрахунку 1-2 на кожного працівника;
- ♦ лейкопластир — 1 катушка;
- ♦ ножиці — 1 од.;
- ♦ розфасовка перманганат калію по 0,05 г — 3 од;
- ♦ однолітрова ємкість для розведення перманганату калію — 1 од;
- ♦ спирт етиловий 70% 50 мл — 1 фл.;
- ♦ тубик- крапельниця з 30% розчином альбуциду — 2 од;
- ♦ 5% спиртовий розчин йоду 10 мл — 1 фл.;
- ♦ 3% розчин перекису водню 40 мл — 1 фл.;
- ♦ рукавички гумові — 3 пари;
- ♦ ємкість для розведення деззасобів — 1 од;
- ♦ розфасовка деззасобів (хлорамін 30 г та хлорцин 30 г) по 3 одиниці кожної зберігається окремо.

Поповнення або заміна компонентів аптечки здійснюється у міру їх використання або у зв'язку з закінченням термінів придатності.

*** Перелік вмісту універсальної медичної аптечки

1. Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах:

- ♦ Джгут для зупинки кровотечі — 1 од.;
- ♦ Бинт стерильний 5 x 10 см — 1 од.;
- ♦ Серветки з хлоргексидином № 1 — 2 од.;
- ♦ Серветки кровоспинні з фурагіном №1 — 2 од.;
- ♦ Пакет перев'язочний стерильний — 1 од.;
- ♦ Лейкопластир у рулоні 5м x 5 см — 1 од.;
- ♦ Пластир бактерицидний — 4 од.;
- ♦ 1.8. Косинка медична перев'язна (50x50) — 3 од.;
- ♦ 1.9. «Медичний маячок» — 1 од.
- ♦ 2. Антисептичні засоби:
- ♦ 2. 1. Розчин йоду 5% 10 — 1 фл.
- ♦ 3.Знеболюючі та серцеві засоби:
- ♦ Буторфанол-тарtrat 0,2% — 1 мл, у шприц-тюбику — 2 од.,
- ♦ Нітрогліцерин у пігулках № 40 1% (0.0005) - I од.
- ♦ 4. Додаткові засоби:
- ♦ 4.1. Ножичі з тупими кінцями — 1 од.;
- ♦ 4.2. Рукавички медичні № 8 — 1 пара.;
- ♦ Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легень — 1 од.;
- ♦ Сульфацил натрію 20% 1 мл, у тубик-кап. № 2 — 1 од.;
- ♦ 4.3. Булавки англійські — 6 од.;
- ♦ Інструкція про користування засобами аптечки — 1 од.;
- ♦ Футляр для аптечки — 1 од.

Поповнення або заміна компонентів аптечки здійснюється у міру їх використання або у зв'язку з закінченням термінів придатності

